

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.



**Zajedničko mišljenje 2/2021
Europskog odbora za zaštitu
podataka i Europskog nadzornika
za zaštitu podataka o Provedbenoj
odluci Europske komisije o
standardnim ugovornim
klauzulama za prijenos osobnih
podataka u treće zemlje**

**u pogledu pitanja iz članka 46. stavka 2
točke (c) Uredbe (EU) 2016/679**

SADRŽAJ

1. KONTEKST.....	4
2. OPĆE OBRAZLOŽENJE U POGLEDU NACRTA ODLUKE I NACRTA STANDARDNIH UGOVORNIH KLAUZULA	6
2.1. Opća struktura i metodologija Zajedničkog mišljenja.....	6
2.2. Opći prikaz nacrtu odluke i nacrtu standardnih ugovornih klauzula te međudjelovanje s Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama	7
3. ANALIZA NACRTA ODLUKE	8
3.1. Upućivanja na EUDPR (uvodna izjava 8.)	8
3.2. Područje primjene nacrtu odluke i pojam prijenosa (članak 1. stavak 1.).....	8
4. ANALIZA NACRTA STANDARDNIH UGOVORNIH KLAUZULA.....	9
4.1. Opća napomena o nacrtu standardnih ugovornih klauzula.....	9
4.2. Odjeljak I.	9
4.2.1. Klauzula 1. – Svrha i područje primjene.....	9
4.2.2. Klauzula 2. – Treće strane	10
4.2.3. Klauzula 6. – Klauzula o pristupanju	12
4.3. Odjeljak II. – Obveze stranaka.....	12
4.3.1. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 1. (Prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade).....	12
4.3.2. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 2. (Prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade).....	14
4.3.3. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 3. (Prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade).....	16
4.3.4. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 4. (Prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade).....	17
4.3.5. Horizontalne napomene – klauzula 2. (Lokalni zakoni koji utječu na usklađenost s klauzulama) i klauzula 3. (Obveze uvoznika podataka u slučaju zahtjevâ tijela javne vlasti za pristup).....	17
4.3.6. Klauzula 2. – Lokalni zakoni koji utječu na usklađenost s klauzulama.....	19
4.3.7. Klauzula 3. – Obveze uvoznika podataka u slučaju zahtjevâ tijela javne vlasti za pristup.....	21
4.3.8. Klauzula 5. – Prava ispitanika, modul 1. (Prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade).....	22
4.3.9. Klauzula 5. – Prava ispitanika, modul 2. (Prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade) i modul 3.(Prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade).....	23
4.3.10. Klauzula 5. – Prava ispitanika – modul 4. (Prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade).....	24
4.3.11. Klauzula 6. – Pravna zaštita.....	24

4.3.12.	Klauzula 7. – Odgovornost, modul 1. (Prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade) i modul 4. (Prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade)	25
4.3.13.	Klauzula 7. – Odgovornost, modul 2. (Prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade) i modul 3. (Prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade)	25
4.3.14.	Klauzula 9. – Nadzor	25
4.4.	Odjeljak III. – Završne odredbe	26
4.4.1.	Klauzula 1. – Neusklađenost s klauzulama i prestanak	26
4.5.	Prilozi	26

Europski odbor za zaštitu podataka i Europski nadzornik za zaštitu podataka,

Uzimajući u obzir članak 42. stavak 2. Uredbe (EU) 2018/1725 od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ,

uzimajući u obzir Sporazum o EGP-u, a posebno njegov Prilog XI. i Protokol 37., kako su izmijenjeni Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 154/2018 od 6. srpnja 2018.¹,

DONIJELI SU SLJEDEĆE ZAJEDNIČKO MIŠLJENJE

1. KONTEKST

1. U skladu s člankom 44. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka² („GDPR”), svaki prijenos osobnih podataka koji se obrađuju ili su namijenjeni za obradu nakon prijena u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju odvija se jedino ako voditelj obrade i izvršitelj obrade djeluju u skladu s uvjetima iz poglavlja V. GDPR-a, koji vrijede i za daljnje prijenose osobnih podataka iz treće zemlje ili međunarodne organizacije u još jednu treću zemlju ili međunarodnu organizaciju. Prijenos bi se trebao temeljiti na odgovarajućim zaštitnim mjerama navedenima u članku 46. GDPR-a posebno ako ne postoji odluka o primjerenosti.
2. Standardne klauzule o zaštiti podataka koje donosi Europska komisija (ili „Komisija”) u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 93. stavka 2. GDPR-a jedna su od odgovarajućih zaštitnih mjera navedenih u članku 46. GDPR-a.
3. Kako bi bile valjane, standardne ugovorne klauzule moraju sadržavati učinkovite mehanizme koji u praksi omogućuju osiguravanje usklađenosti s razinom zaštite koja se zahtijeva pravom EU-a te obustavu ili zabranu prijena osobnih podataka na temelju tih klauzula u slučaju njihove povrede ili nemogućnosti njihova poštovanja³.
4. Komisija je 15. lipnja 2001. donijela Odluku 2001/497/EZ o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje, u skladu s Direktivom 95/46/EZ⁴, kako je izmijenjena

¹ Upućivanja na „države članice” u ovom mišljenju treba tumačiti kao upućivanja na „države članice EGP-a”.

² Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4.5.2016., str. 1.–88.

³ Presuda Suda (veliko vijeće) od 16. srpnja 2020., Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Limited i Maximillian Schrems, predmet C-311/18, točka 137.

⁴ 2001/497/EZ: Odluka Komisije od 15. lipnja 2001. o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje, u skladu s Direktivom 95/46/EZ, SL L 181, 4.7.2001., str. 19.–31.

Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2016/2297 od 16. prosinca 2016.⁵ („**standardne ugovorne klauzule iz 2001.**”), koja je dopunjena Odlukom Komisije od 27. prosinca 2004.⁶ („**standardne ugovorne klauzule iz 2004.**”).

5. Komisija je 5. veljače 2010. donijela Odluku 2010/87/EU o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka obrađivačima u trećim zemljama u skladu s Direktivom 95/46/EZ⁷, koja je naknadno izmijenjena Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2016/2297 od 16. prosinca 2016.⁸ („**standardne ugovorne klauzule iz 2010.**”).
6. Sud Europske unije („**Sud EU-a**” ili „**Sud**”) presudio je 16. srpnja 2020. da analizom standardnih ugovornih klauzula iz 2010. s obzirom na članke 7., 8. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima nije utvrđen nijedan element koji bi mogao utjecati na valjanost te odluke („**presuda Schrems II**”)⁹.
7. U istom predmetu Sud EU-a pružio je i dodatna pojašnjenja o upotrebi standardnih ugovornih klauzula. Konkretno, Sud EU-a presudio je da bi ispitanicima čiji se osobni podaci prenose u treću zemlju u skladu sa standardnim klauzulama o zaštiti podataka trebalo osigurati, kao u okviru prijenosa koji se temelji na odluci o primjerenosti, razinu zaštite koja je u načelu istovjetna onoj zajamčenoj u Europskoj uniji¹⁰.
8. Sud EU-a dodao je da „[b]udući da je [...] ugovornoj naravi standardnih klauzula o zaštiti podataka svojstveno da one ne mogu obvezivati javna tijela treće zemlje, [...] može se pokazati nužnim dopuniti zaštitne mjere sadržane u tim standardnim klauzulama o zaštiti podataka”¹¹.
9. Stoga je 10. studenoga 2020. Europski odbor za zaštitu podataka („**EDPB**”) donio Preporuke 01/2020 o mjerama kojima se dopunjuju alati za prijenos podataka kako bi se osigurala usklađenost s razinom zaštite osobnih podataka u EU-u („**Preporuke EDPB-a o dodatnim mjerama**”)¹².
10. Komisija je 12. studenoga 2020. objavila:
 - Nacrt provedbene odluke Komisije o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća („**nacrt odluke**”) i

⁵ Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/2297 od 16. prosinca 2016. o izmjeni odluka 2001/497/EZ i 2010/87/EU o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje i obrađivačima u tim zemljama u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 344, 17.12.2016., str. 100.–101.

⁶ 2004/915/EZ: Odluka Komisije od 27. prosinca 2004. o izmjeni Odluke 2001/497/EZ u pogledu uvođenja alternativnog skupa standardnih ugovornih klauzula za prijenos osobnih podataka u treće zemlje, SL L 385, 29.12.2004., str. 74.–84.

⁷ 2010/87/EU: Odluka Komisije od 5. veljače 2010. o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka obrađivačima u trećim zemljama u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 39, 12.2.2010., str. 5.–18.

⁸ Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/2297 od 16. prosinca 2016. o izmjeni odluka 2001/497/EZ i 2010/87/EU o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje i obrađivačima u tim zemljama u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 344, 17.12.2016., str. 100.–101.

⁹ Presuda Suda (veliko vijeće) od 16. srpnja 2020., Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Limited i Maximilian Schrems, predmet C-311/18, točka 149.

¹⁰ *Ibidem*, točka 96.

¹¹ *Ibidem*, točka 132.

¹² https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasures-transferstools_hr.pdf

- Nacrt priloga Provedbenoj odluci Komisije o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća („nacrt standardnih ugovornih klauzula”).
11. Nacrtom odluke planiraju se staviti izvan snage standardne ugovorne klauzule iz 2001., 2004. i 2010.
 12. Nacrt standardnih ugovornih klauzula kombinacija je općih klauzula i modularnog pristupa kako bi se uzeli u obzir različiti scenariji prijenosa. Uz opće klauzule, voditelji obrade i izvršitelji obrade trebali bi među sljedećim četirima modulima odabrati onaj koji se odnosi na njihovu situaciju:
 - modul 1.: prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade
 - modul 2.: prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade
 - modul 3.: prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade
 - modul 4.: prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade.
 13. Komisija je u tom kontekstu 12. studenoga 2020. zatražila zajedničko mišljenje EDPB-a i Europskog nadzornika za zaštitu podataka („EDPS”) o nacrtu odluke i nacrtu standardnih ugovornih klauzula („Zajedničko mišljenje”) u skladu s člankom 42. stavkom 2. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka („EUDPR”)¹³.

2. OPĆE OBRAZLOŽENJE U POGLEDU NACRTA ODLUKE I NACRTA STANDARDNIH UGOVORNIH KLAUZULA

2.1. Opća struktura i metodologija Zajedničkog mišljenja

14. **Prvo**, radi jasnoće, Zajedničko mišljenje obuhvaća i. osnovni dio s općim napomenama EDPB-a i EDPS-a i ii. prilog u kojem se izravno iznose napomene više tehničke prirode o nacrtu standardnih ugovornih klauzula kako bi se naveli neki primjeri mogućih izmjena. Ne postoji hijerarhija između općih i tehničkih napomena.
15. **Drugo**, opće napomene o nacrtu odluke i nacrtu standardnih ugovornih klauzula predstavljene su u dva zasebna odjeljka. Ako je potrebno, navode se upućivanja kako bi se osigurala dosljednost.
16. **Treće**, radi dosljednosti, po potrebi se upućuje i na Zajedničko mišljenje EDPB-a i EDPS-a o standardnim ugovornim klauzulama između voditelja obrade i izvršitelja obrade u skladu s člankom 28. stavkom 7. GDPR-a i člankom 29. stavkom 7. EUDPR-a.

¹³ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ, SL L 295, 21.11.2018., str. 39.–98.

2.2. Opći prikaz nacrtâ odluke i nacrtâ standardnih ugovornih klauzula te međudjelovanje s Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama

17. EDPB i EDPS općenito sa zadovoljstvom napominju da se nacrtom odluke i nacrtom standardnih ugovornih klauzula jača razina zaštite ispitanika.
18. Nadovezujući se na doprinos EDPB-a evaluaciji GDPR-a u skladu s njegovim člankom 97.¹⁴, EDPB i EDPS pozdravljaju činjenicu da se ažuriranjem postojećih standardnih ugovornih klauzula namjerava:
- uskladiti standardne ugovorne klauzule s novim zahtjevima GDPR-a¹⁵
 - bolje uzeti u obzir raširenu upotrebu novih i složenijih postupaka obrade, koji često uključuju više uvoznika i izvoznika podataka, duge i složene lance obrade, kao i nove poslovne odnose. To podrazumijeva uključivanje dodatnih situacija obrade i prijenosa te primjenu fleksibilnijeg pristupa, primjerice u pogledu broja stranaka koje mogu pristupiti ugovoru¹⁶
 - predvidjeti posebne zaštitne mjere za ublažavanje učinka zakonâ treće zemlje u koju se podaci prenose na usklađenost uvoznika podataka s klauzulama, a posebno kako postupati s obvezujućim zahtjevima javnih tijela treće zemlje za otkrivanje prenesenih osobnih podataka¹⁷.
19. EDPB i EDPS osobito pozdravljaju posebne odredbe kojima se nastoje riješiti neka od glavnih pitanja utvrđenih u presudi Schrems II, ponajprije odredbe nacrtâ standardnih ugovornih klauzula o:
- zakonima treće zemlje koji utječu na usklađenost s nacrtom standardnih ugovornih klauzula (odjeljak II. klauzula 2.)
 - zahtjevima za pristup koje zaprima uvoznik podataka i izdaju javna tijela treće zemlje (odjeljak II. klauzula 3.) i
 - neobveznom *ad hoc* mehanizmu pravne zaštite ispitanika (odjeljak II. klauzula 6.).
20. Osim toga, EDPB i EDPS sa zadovoljstvom napominju da se u nacrtu standardnih ugovornih klauzula uzima u obzir nekoliko mjera utvrđenih u Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama, ali isto tako pozivaju na veću dosljednost u pogledu nekih drugih mjera, kako je detaljno opisano u odjeljku 4.3.6. u nastavku.
21. U tom kontekstu EDPB i EDPS podsjećaju da će Preporuke EDPB-a o dodatnim mjerama i dalje biti relevantne za primjenu nakon donošenja nacrtâ standardnih ugovornih klauzula. Naime, EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da pojasni da mogu postojati situacije u kojima će, unatoč primjeni novih standardnih ugovornih klauzula, i dalje biti potrebne *ad hoc* dodatne mjere kako bi se ispitanicima osigurala razina zaštite koja je u načelu istovjetna onoj zajamčenoj u EU-u. Stoga će se nove standardne ugovorne klauzule morati upotrebljavati zajedno s Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama. EDPB i EDPS pozivaju Europsku komisiju da se pozove na konačnu verziju Preporuka EDPB-

¹⁴ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_contributiongdprevaluation_20200218.pdf

¹⁵ Nacrt provedbene odluke Komisije o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka u treće zemlje u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća, uvodna izjava 6.

¹⁶ *Ibidem*, uvodna izjava 6.

¹⁷ *Ibidem*, uvodna izjava 18.

a o dodatnim mjerama ako se bude ažurirala prije nacрта odluke i nacрта standardnih ugovornih klauzula¹⁸.

3. ANALIZA NACRTA ODLUKE

3.1. Upućivanja na EUDPR (uvodna izjava 8.)

22. EDPB i EDPS primaju na znanje da uvodna izjava 8. nacрта odluke glasi kako slijedi:

„Standardne ugovorne klauzule mogu se upotrebljavati i za prijenos osobnih podataka od izvršitelja obrade koji nije institucija ili tijelo Unije i koji obrađuje osobne podatke u ime takve institucije ili tijela Unije u skladu s člankom 29. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća do podizvršitelja obrade u trećoj zemlji. Time će se osigurati i usklađenost s člankom 29. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1725 u mjeri u kojoj su usklađene te klauzule i obveze zaštite podataka utvrđene ugovorom ili drugim pravnim aktom između voditelja obrade i izvršitelja obrade u skladu s člankom 29. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/1725. To će posebno biti slučaj kada se voditelj i izvršitelj obrade oslanjaju na standardne ugovorne klauzule iz Odluke [...]”.

23. EDPB i EDPS shvaćaju da je namjera Komisije nacrtom standardnih ugovornih klauzula obuhvatiti postupke obrade između izvršitelja obrade i podizvršitelja obrade za koje je voditelj obrade institucija, tijelo, ured ili agencija EU-a koji podliježu EUDPR-u.

24. U tom pogledu EDPB i EDPS smatraju da bi relevantne zahtjeve EUDPR-a trebalo uzeti u obzir u cijelom nizu ugovora kada je voditelj obrade institucija, tijelo, ured ili agencija EU-a. To bi trebalo dodatno pojasniti u nacrtu odluke i nacrtu standardnih ugovornih klauzula.

25. U svakom slučaju, EDPB i EDPS podsjećaju na to da Komisija uvijek može ukloniti svako upućivanje na EUDPR ako odluči ne primijeniti članak 46. nacрта standardnih ugovornih klauzula na odnose između izvršitelja i podizvršitelja obrade koji su dio postupka obrade za koji je voditelj obrade institucija, tijelo, ured ili agencija EU-a koji podliježu EUDPR-u.

3.2. Područje primjene nacрта odluke i pojam prijenosa (članak 1. stavak 1.)

26. **Prvo**, člankom 1. stavkom 1. nacрта odluke propisuje se sljedeće:

„Smatra se da se standardnim ugovornim klauzulama navedenima u Prilogu osiguravaju odgovarajuće zaštitne mjere u smislu članka 46. stavka 1. i članka 46. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU) 2016/679 za prijenos osobnih podataka od voditelja ili izvršitelja obrade koji podliježu Uredbi (EU) 2016/679 (izvoznik podataka) **do voditelja ili (pod)izvršitelja obrade koji ne podliježu Uredbi (EU) 2016/679 (uvoznik podataka).**”

27. S obzirom na prethodno navedeno i naslov nacрта odluke, EDPB i EDPS shvaćaju da nacrt odluke ne obuhvaća:

- prijenose uvozniku podataka koji nije u EGP-u, ali podliježe GDPR-u za određenu obradu iz članka 3. stavka 2. GDPR-a i

¹⁸

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasures_restransferstools_hr.pdf Dokument je dan na javnu raspravu do 21. prosinca 2020. te podliježe mogućim daljnjim izmjenama na temelju rezultata javne rasprave.

- prijenose međunarodnim organizacijama.
28. Imajući to na umu, kako bi se izbjegla sumnja, EDPB i EDPS preporučuju Komisiji da pojasni da su te odredbe namijenjene samo rješavanju pitanja područja primjene nacrtu odluke i nacrtu samih standardnih ugovornih klauzula, a ne područja primjene pojma prijenosa.
 29. **Drugo**, EDPB je već u svojim Smjernicama o teritorijalnom području primjene GDPR-a¹⁹ pojasnio da voditelj ili izvršitelj obrade nikada kao takav ne podliježe GDPR-u, nego samo u odnosu na određenu aktivnost obrade.
 30. Stoga EDPB i EDPS preporučuju da se članak 1. stavak 1. nacrtu odluke u skladu s time izmijeni.

4. ANALIZA NACRTA STANDARDNIH UGOVORNIH KLAUZULA

4.1. Opća napomena o nacrtu standardnih ugovornih klauzula

31. EDPB i EDPS podržavaju uvođenje posebnih modula za svaki scenarij prijenosa. Međutim, EDPB i EDPS napominju da nije jasno može li jedan skup standardnih ugovornih klauzula u praksi uključivati nekoliko modula za rješavanje različitih situacija ili bi valjalo potpisati nekoliko skupova standardnih ugovornih klauzula. Kako bi se postigla maksimalna čitljivost i lakoća u praktičnoj primjeni standardnih ugovornih klauzula, EDPB i EDPS predlažu da Europska komisija osigura dodatne smjernice (npr. u obliku dijagrama toka, objave često postavljanih pitanja itd.). Posebno bi trebalo pojasniti da kombinacija različitih modula u jednom skupu standardnih ugovornih klauzula ne smije dovesti do nejasnoća u podjeli uloga i odgovornosti među strankama.

4.2. Odjeljak I.

4.2.1. Klauzula 1. – Svrha i područje primjene

32. U pogledu upućivanja na standardne ugovorne klauzule u skladu s člankom 28. stavkom 7. GDPR-a uključenog u klauzulu 1. točku (c), EDPB i EDPS smatraju da je važno u nacrtu odluke jasno objasniti povezanost i međudjelovanje tog skupa standardnih ugovornih klauzula i standardnih ugovornih klauzula u skladu s člankom 28. stavkom 7. GDPR-a. Strankama bi već u nacrtu odluke trebalo pojasniti da se, kada se žele koristiti standardnim ugovornim klauzulama u skladu s člankom 28. stavkom 7. i člankom 46. stavkom 2. točkom (c) GDPR-a, moraju osloniti na standardne ugovorne klauzule za prijenos. U skladu s klauzulom 1. točkom (c) nacrtu standardnih ugovornih klauzula, stranke mogu dodati druge klauzule ili dodatne zaštitne mjere „pod uvjetom da izravno ili neizravno ne proturječe” nacrtu standardnih ugovornih klauzula. Kako bi se voditeljima i izvršiteljima obrade pružila pravna sigurnost, EDPB i EDPS pozdravili bi pojašnjenje vrste klauzula za koje bi Europska komisija smatrala da izravno ili neizravno proturječe nacrtu standardnih ugovornih klauzula. Takvo pojašnjenje moglo bi, na primjer, ukazivati na to da su nacrtu standardnih ugovornih klauzula proturječne one klauzule koje narušavaju / negativno utječu na obveze iz nacrtu standardnih ugovornih klauzula ili onemogućuju usklađenost s obvezama iz nacrtu standardnih ugovornih klauzula. Na primjer, klauzule kojima se izvršiteljima obrade omogućuje da podatke upotrebljavaju za vlastite potrebe bile bi proturječne obvezi izvršitelja obrade da osobne podatke obrađuje samo u ime voditelja obrade te u svrhe i sredstvima koje je utvrdio voditelj obrade.

¹⁹https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_3_2018_territorial_scope_after_consultation_hr.pdf

4.2.2. Klauzula 2. – Treće strane

33. U skladu s odjeljkom I. klauzulom 2. „[i]spitanici se mogu pozvati na te klauzule i provoditi ih kao treća strana“. Međutim, to se pravo primjenjuje samo na odredbe koje nisu navedene u toj klauzuli 2. Radi osiguranja jasnih i nedvosmislenih informacija ispitanicima o njihovim pravima, kao i voditeljima obrade i izvršiteljima obrade koji će se koristiti klauzulama o tim pravima trećih strana, EDPB i EDPS pozivaju Europsku komisiju da u skladu s klauzulom 2. navede „pozitivan“ popis prava koja ispitanici mogu ostvariti umjesto onih koja ne mogu ostvariti²⁰.
34. U pogledu sadržaja, EDPB i EDPS napominju da bi određeni broj odredbi uvrštenih na popis naveden u klauzuli 2. ispitanici zapravo trebali moći provesti te bi ih stoga trebalo izbrisati s tog popisa.
35. EDPB i EDPS smatraju da bi, kao što je to trenutačno slučaj u prethodnim skupovima standardnih ugovornih klauzula koje je donijela Europska komisija²¹ i kao što to zahtijevaju nadzorna tijela za obvezujuća korporativna pravila, ispitanici trebali moći provesti i sam **odjeljak I. klauzulu 2. (treće strane)**.
36. U pogledu **odjeljka I. klauzule 3. (tumačenje) i klauzule 4. (hijerarhija)**, valja napomenuti da ako stranke ne poštuju pravila o tumačenju i hijerarhiji dokumenata, to može utjecati na ispitanike i njihova prava. Stoga EDPB i EDPS smatraju da bi se ispitanicima trebalo omogućiti provođenje te klauzule.
37. **Odjeljak II. modul 2. klauzula 1.9. točka (a) i modul 3. klauzula 1.9. točka (a)** sadržavaju iste zahtjeve. Njima je obuhvaćena obveza uvoznika podataka da postupa s upitima izvoznika podataka (kao i upitima voditelja obrade za modul 3.). U slučaju kršenja EDPB i EDPS smatraju da te dvije klauzule mogu utjecati na ispitanike i njihova prava te bi se ispitanicima trebalo omogućiti njihovo provođenje s obzirom na to da je trenutačno tako u prethodnim skupovima standardnih ugovornih klauzula koje je donijela Europska komisija²².
38. U odjeljku II. modulu 3. klauzula 1.1. točka (a) odnosi se na obvezu izvoznika podataka da obavijesti uvoznika podataka da postupa u skladu s uputama voditelja obrade, u klauzuli 1.1. točki (b) utvrđuje se obveza uvoznika podataka da obrađuje osobne podatke prema uputama voditelja obrade i podatke koje prenosi izvoznik podataka, a klauzula 1.1. točka (c) odnosi se na obvezu uvoznika podataka da obavijesti izvoznika podataka kada uvoznik podataka ne može slijediti te upute i na obvezu izvoznika podataka da o tome obavijesti voditelja obrade. EDPB i EDPS napominju da kršenje **odjeljka II. modula 3. klauzule 1.1. točaka (a), (b) i (c)** može utjecati na ispitanike i njihova prava te bi ih oni stoga trebali moći provoditi s obzirom na to da je trenutačno tako u prethodnim skupovima standardnih ugovornih klauzula koje je donijela Europska komisija²³.

²⁰ To bi bilo bolje usklađeno s načinom na koji je sastavljeno poglavlje III. GDPR-a, kao i s prethodnim skupovima standardnih ugovornih klauzula koje je donijela Europska komisija (vidjeti klauzulu 3. standardnih ugovornih klauzula iz 2001., klauzulu III. točku (b) standardnih ugovornih klauzula iz 2004. i klauzulu 3. stavak 1. standardnih ugovornih klauzula iz 2010.).

²¹ Vidjeti klauzulu 3. standardnih ugovornih klauzula iz 2001., klauzulu III. točku (b) standardnih ugovornih klauzula iz 2004., klauzulu 3. standardnih ugovornih klauzula iz 2010.

²² Vidjeti klauzulu 5. točku (e) standardnih ugovornih klauzula iz 2010.

²³ Ova se napomena primjenjuje samo na odjeljak II. modul 3. klauzulu 1.1. točku (b) (vidjeti klauzulu 5. točku (a) standardnih ugovornih klauzula iz 2010) i klauzulu 1.1. točku (c) (vidjeti klauzulu 5. točku (b) standardnih ugovornih klauzula iz 2010.) nacрта standardnih ugovornih klauzula. Ne postoji ekvivalent odjeljka II. modula 3. klauzule 1.1. točke (a) u prethodnim standardnim ugovornim klauzulama.

39. Kad je riječ o **odjeljku II. modulu 4. klauzuli 1.1.**, EDPB i EDPS napominju da se klauzula 1.1. točke (a) i (b) odnose na obvezu izvoznika podataka da obrađuje podatke u skladu s uputama uvoznika podataka i da obavijesti uvoznika podataka ako izvoznik podataka ne može postupati u skladu s uputama voditelja obrade ili ako krši pravo Unije ili države članice o zaštiti podataka, a klauzulom 1.1. točkom (c) obuhvaćena je obveza uvoznika podataka da ne poduzima nikakve mjere kojima se izvoznik podataka sprečava u ispunjavanju svojih obveza na temelju GDPR-a. **Odjeljak II. modul 4. klauzula 1.3.** odnosi se na sposobnost stranaka da dokažu usklađenost sa svojim obvezama preuzetima u okviru standardnih ugovornih klauzula.
40. Budući da kršenje obveza navedenih u **odjeljku II. modulu 4. klauzuli 1.1. točkama (a), (b) i (c) te klauzuli 1.3.** može utjecati na ispitanike i njihova prava, ispitanicima bi se trebalo omogućiti njihovo provođenje.
41. EDPB i EDPS napominju da neusklađenost s obvezama podobrade može utjecati na ispitanike i njihova prava, stoga bi im se trebalo omogućiti provođenje **odjeljka II. klauzule 4. točaka (a), (b) i (c)** s obzirom na to da je trenutačno tako u prethodnim skupovima standardnih ugovornih klauzula koje je donijela Europska komisija²⁴.
42. EDPB i EDPS napominju da se **odjeljak II. klauzula 9. točka (b)** odnosi na suglasnost uvoznika podataka za suradnju s nadležnim nadzornim tijelom. Budući da povreda te obveze može utjecati na ispitanike i njihova prava, EDPB i EDPS smatraju da bi se ispitanicima trebalo omogućiti njezino provođenje s obzirom na to da je trenutačno tako u prethodnim skupovima standardnih ugovornih klauzula koje je donijela Europska komisija²⁵, kao i u obvezujućim korporativnim pravilima²⁶.
43. EDPB i EDPS napominju da je **odjeljkom III. klauzulom 1. točkom (a)** predviđena obveza uvoznika podataka da obavijesti izvoznika podataka ako ne može postupati u skladu sa standardnim ugovornim klauzulama, iz čega proizlazi obveza izvoznika podataka da obustavi prijenose (klauzula 1 točka (b)) te on tada može raskinuti ugovor pod određenim uvjetima (klauzula 1. točka (c)) i obavijestiti uvoznika podataka o tome što se događa s podacima nakon takvog raskida (klauzula 1. točka (d)).
44. Budući da se te odredbe odnose na situacije u kojima uvoznik podataka ne može postupati u skladu sa standardnim ugovornim klauzulama i/ili krši standardne ugovorne klauzule, EDPB i EDPS smatraju da kršenje **odjeljka III. klauzule 1. točaka (a), (b), (c) i (d)** može utjecati na ispitanike i njihova prava te bi im se trebalo omogućiti njihovo provođenje s obzirom na to da je trenutačno tako u prethodnim

²⁴ Vidjeti klauzulu 5. točke (h), (i) i (j) standardnih ugovornih klauzula iz 2010.

²⁵ Vidjeti klauzulu 5. točku (c) standardnih ugovornih klauzula iz 2001., klauzulu II. točku (e) standardnih ugovornih klauzula iz 2004., klauzulu 8. stavak 2. standardnih ugovornih klauzula iz 2010.

²⁶ Vidjeti članak 47. stavak 2. točku (l) GDPR-a. Vidjeti i odjeljak 3.1. Radnog dokumenta kojim se utvrđuje tablica s elementima i načelima koji se nalaze u obvezujućim korporativnim pravilima (WP256 rev.01), koji je donijela Radna skupina iz članka 29. i podržao EDPB, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614109, i odjeljak 3.1. Radnog dokumenta kojim se utvrđuje tablica s elementima i načelima koji se nalaze u obvezujućim korporativnim pravilima namijenjenima izvršiteljima obrade (WP257 rev.01), koji je donijela Radna skupina iz članka 29. i podržao EDPB, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614110.

skupovima standardnih ugovornih klauzula koje je donijela Europska komisija²⁷, kao i u obvezujućim korporativnim pravilima²⁸.

4.2.3. Klauzula 6. – Klauzula o pristupanju

45. EDPB i EDPS pozdravljaju uključivanje klauzule o pristupanju u klauzulu 6. kojom se svakom subjektu omogućuje da pristupi nacrtu standardnih ugovornih klauzula i tako postane nova ugovorna stranka kao voditelj ili izvršitelj obrade. Kvalifikacija i uloga stranaka trebale bi se jasno navesti u prilogima, posebno u slučaju pristupanja novih stranaka ugovoru. Stoga bi u Prilogu trebalo detaljno navesti i razgraničiti raspodjelu odgovornosti te jasno naznačiti koju obradu provodi koji izvršitelj obrade u ime kojeg voditelja obrade i u koje svrhe.
46. Klauzulom 6. točkom (a) pristupanje novih stranaka standardnim ugovornim klauzulama uvjetuje se suglasnošću svih drugih stranaka. Kako bi se izbjegle poteškoće u praksi, EDPB i EDPS pozdravili bi pojašnjenje načina na koji bi druge stranke mogle dati takvu suglasnost (npr. treba li je dati u pisanom obliku, rok, informacije potrebne prije davanja suglasnosti). Nadalje, EDPB i EDPS pozdravili bi pojašnjenje o tome trebaju li i na koji način sve stranke dati suglasnost, neovisno o njihovoj kvalifikaciji i ulozi u obradi.

4.3. Odjeljak II. – Obveze stranaka

4.3.1. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 1. (Prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade)

4.3.1.1. Područje primjene modula 1. (Prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade)

47. Čini se da ovaj modul obuhvaća prijenose između voditelja obrade koji djeluju kao neovisni ili zasebni voditelji obrade. Kako bi se izbjegle nejasnoće, EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da u nacrtu odluke ili u nacrtu standardnih ugovornih klauzula ocijeni i pojasni je li taj modul relevantan samo za neovisne ili zasebne voditelje obrade ili bi se mogao upotrebljavati i u scenarijima zajedničkih voditelja obrade u pogledu obrade osobnih podataka koju provode zajednički voditelji obrade ako jedan od zajedničkih voditelja obrade ima poslovni nastan izvan EU-a i ne podliježe GDPR-u.

4.3.1.2. Klauzula 1.2. – Transparentnost

48. U klauzuli 1.2. točki (a) nacрта standardnih ugovornih klauzula navode se elementi o kojima uvoznik podataka mora dati informacije ispitanicima čiji se osobni podaci prenose. Kako bi se osigurala potpuna transparentnost i ispitanicima omogućilo da ostvare svoja prava predviđena tom klauzulom, EDPB i EDPS smatraju da bi popis elemenata trebalo dodatno dopuniti kako bi ga se uskladilo s člankom 14. stavcima 1. i 2. GDPR-a koji se odnose na neizravno prikupljanje podataka. Tu bi klauzulu stoga trebalo dopuniti informacijama o vrstama osobnih podataka koje obrađuje uvoznik podataka i razdoblju na koje uvoznik podataka pohranjuje osobne podatke (ili kriterijima primijenjenima za njihovo utvrđivanje).

²⁷ Vidjeti klauzulu 5. točku (a) standardnih ugovornih klauzula iz 2001. klauzulu II. točku (c) standardnih ugovornih klauzula iz 2004., klauzulu 5. točke (a) i (b) te klauzulu 12. stavak 1. standardnih ugovornih klauzula iz 2010.

²⁸ Vidjeti odjeljak 6.3. Radnog dokumenta kojim se utvrđuje tablica s elementima i načelima koji se nalaze u obvezujućim korporativnim pravilima (WP256 rev.01) i odjeljak 6.3. Radnog dokumenta kojim se utvrđuje tablica s elementima i načelima koji se nalaze u obvezujućim korporativnim pravilima namijenjenima izvršiteljima obrade (WP257 rev.01).

49. Osim toga, u toj bi se klauzuli trebao odrediti vremenski okvir u kojem uvoznik podataka ispitanicima pruža te informacije kako bi se ispunili uvjeti iz članka 14. stavka 3. GDPR-a.
50. Nadalje, iz klauzule 1.2. točke (b) proizlazi da se uvoznika podataka može izuzeti od obveze davanja informacija ispitanicima u skladu s klauzulom 1.2. točkom (a), posebno ako se davanje takvih informacija pokaže nemogućim ili bi zahtijevalo nerazmjernan napor, u kojem slučaju uvoznik podataka, u mjeri u kojoj je to moguće, stavlja te informacije na raspolaganje javnosti. Upotreba izraza „u mjeri u kojoj je to moguće” nije u skladu s člankom 14. stavkom 5. točkom (b) GDPR-a i trebalo bi ga izbrisati. Naime, u članku 14. stavku 5. točki (b) GDPR-a ne predviđa se takav uvjet, nego se utvrđuje jasan zahtjev da informacije budu javno dostupne ispitaniku ako se davanje takvih informacija pokaže nemogućim ili bi uključivalo nerazmjernan napor bez mogućnosti odstupanja.

4.3.1.3. Klauzula 1.5. – Sigurnost obrade

51. Kad je riječ o obvezi uvoznika podataka da provede odgovarajuće mjere kako bi se osigurala sigurnost prenesenih podataka, u klauzuli 1.5. točki (a) navodi se da će stranke razmotriti „šifriranje tijekom prijenosa i anonimizaciju ili pseudonimizaciju, ako to ne sprečava ispunjavanje svrhe obrade”. EDPB i EDPS u pogledu anonimizacije podsjećaju da, ako su osobni podaci anonimizirani, obveze iz GDPR-a više se ne primjenjuju.

4.3.1.4. Klauzula 1.7. – Daljnji prijenosi

52. Obveze uvoznika podataka u skladu s tom klauzulom otvaraju nekoliko pitanja:
53. Prije svega, EDPB i EDPS ističu da ta klauzula ne uključuje obvezu uvoznika podataka da obavijesti izvoznika podataka o postojanju daljnjeg prijenosa, kao što je slučaj u standardnim ugovornim klauzulama iz 2004. za prijenose od voditelja obrade do voditelja obrade. EDPB i EDPS ne vide razlog zbog kojeg se ta obveza ne ponavlja u nacrtu standardnih ugovornih klauzula. Takve informacije izvoznika podataka ključne su kako bi mu se omogućilo da ispuni svoje obveze iz članka 44. GDPR-a, koje se posebno odnose na daljnje prijenose i kojima se osigurava odgovornost, kako se zahtijeva GDPR-om, za svaku obradu, u ovom konkretnom slučaju za obradu koja podliježe daljnjem prijenosu.
54. Nadalje, klauzulom 1.7. predviđeno je da uvoznik podataka može izvršiti daljnji prijenos ako treća strana jest ili pristaje biti vezana nacrtima standardnih ugovornih klauzula. Međutim, nije jasno kako bi ta odredba funkcionirala u praksi ako je predmetna treća strana izvršitelj obrade, posebno kako bi bila obvezana klauzulama, koji će se zahtjevi primjenjivati na nju i mogu li stranke dodati još jedan modul (tj. modul 2.) koji bi bio relevantan za tu situaciju. Ovu točku potrebno je pojasniti u nacrtu standardnih ugovornih klauzula kako bi se izbjegle nejasnoće u praksi i osigurala pravna sigurnost za stranke. Osim toga, trebalo bi jasno navesti da bi treća strana trebala procijeniti je li u mogućnosti ispuniti obveze utvrđene u nacrtu standardnih ugovornih klauzula na temelju prava treće zemlje koje se primjenjuje na tu treću stranu i, prema potrebi, provesti dodatne mjere kako bi se osigurala razina zaštite koja je u osnovi istovjetna onoj koja se zahtijeva u EGP-u.
55. Osim toga, u klauzuli 1.7. točki iii. navodi se, među ostalim uvjetima, da daljnji prijenos može biti dopušten ako uvoznik podataka i treća strana sklope sporazum kojim se osigurava „jednaka razina zaštite podataka” kao što je predviđeno nacrtom standardnih ugovornih klauzula. Prema mišljenju EDPB-a i EDPS-a, upućivanje na „isti stupanj zaštite podataka” ne čini se dovoljnim jer sporazum treba sadržavati jednaka jamstva i obveze kao nacrt standardnih ugovornih klauzula kako bi se osigurao kontinuitet zaštite u skladu s člankom 44. GDPR-a. Tu bi klauzulu trebalo na odgovarajući način izmijeniti tako da propisuje da se sporazumom moraju nametnuti iste obveze između izvoznika i uvoznika podataka kao one iz nacrtu standardnih ugovornih klauzula. Osim toga, u tom se slučaju dodaje posebna obveza stranaka da procijene jesu li u mogućnosti ispuniti obveze utvrđene u takvom sporazumu na temelju prava treće zemlje koje se primjenjuje na tu treću stranu te da, prema potrebi,

provedu dodatne mjere kako bi se osigurala razina zaštite koja je u osnovi istovjetna onoj koja se zahtijeva u EGP-u.

56. Nadalje, trebalo bi dodati obvezu uvoznika podataka da ispitanicima na zahtjev dostavi kopiju zaštitnih mjera provedenih za daljnji prijenos. Dostavljanje kopije takvih zaštitnih mjera ispitanicima pridonosi transparentnosti koja se zahtijeva u vezi s prijenosom njihovih podataka.
57. Konačno, u klauzuli 1.7. točki iv. navodi se da se daljnji prijenos može izvršiti ako je uvoznik podataka dobio izričitu privolu ispitanika. Mogućnost oslanjanja na privolu ispitanika odgovara odstupanju za posebne situacije koje je predviđeno člankom 49. stavkom 1. točkom (a) GDPR-a. EDPB i EDPS smatraju da je u nacrtu standardnih ugovornih klauzula potrebno navesti posebnu i iznimnu prirodu te mogućnosti, osobito u usporedbi s drugim mogućnostima definiranja daljnjih prijenosa iz te klauzule. Mora se navesti da bi privola ispitanika iznimno mogla utjecati na oblik daljnjeg prijenosa samo ako se nije moguće pouzdati u druge mehanizme navedene u klauzuli 1.7. Osim toga, EDPB i EDPS smatraju da bi Komisija trebala procijeniti mogućnost daljnjih prijenosa, posebno radi uspostave, izvršenja ili obrane pravnih zahtjeva te radi zaštite životno važnih interesa ispitanika ili drugih osoba.

4.3.2. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 2. (Prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade)

4.3.2.1. Klauzula 1.5. – Ograničenje pohrane i brisanje ili vraćanje podataka

58. U klauzuli 1.5. nacrtu standardnih ugovornih klauzula navodi se da nakon prestanka pružanja usluga obrade uvoznik podataka briše sve osobne podatke obrađene u ime izvoznika podataka (opcija 1.) ili izvozniku podataka vraća sve osobne podatke obrađene u njegovo ime te briše postojeće kopije (opcija 2.). EDPB i EDPS smatraju da je ta formulacija u suprotnosti s člankom 28. stavkom 3. točkom (g) GDPR-a, kojom se predviđa da se brisanje ili vraćanje provodi „po izboru voditelja”. U skladu s tim, u klauzuli 1.5. trebalo bi se predvidjeti da se to brisanje ili vraćanje osobnih podataka provodi po izboru izvoznika podataka koji djeluje kao voditelj obrade kako bi bilo nedvosmisleno da takav izbor nije na uvozniku podataka koji djeluje kao izvršitelj obrade.
59. Osim toga, u toj se klauzuli predviđa da će uvoznik podataka u slučaju da izvoznik podataka ne izbriše ili ne vrati podatke izvozniku podataka zbog lokalnih zahtjeva koji se primjenjuju na uvoznika podataka jamčiti razinu zaštite koja se zahtijeva nacrtom standardnih ugovornih klauzula „u mjeri u kojoj je to moguće”. EDPB i EDPS smatraju da je, ako uvoznik podataka treba čuvati podatke, potrebno potpuno i bez iznimke osigurati zaštitu predviđenu nacrtom standardnih ugovornih klauzula kako bi se omogućio kontinuitet zaštite. Stoga bi iz ove klauzule trebalo izbrisati izraz „u mjeri u kojoj je to moguće”.
60. Nadalje, klauzulom 1.5. utvrđuje se da obveza uvoznika podataka da vrati ili izbriše osobne podatke ne ovisi ni o kojim zahtjevima „u skladu s lokalnim pravom” kojim se zabranjuje vraćanje ili uništavanje. Taj tekst proturječi članku 28. stavku 3. točki (g) GDPR-a. Komisija bi u nacrtu standardnih ugovornih klauzula trebala pojasniti da bi se u skladu s tom klauzulom trebali uzeti u obzir samo zahtjevi lokalnih zakona kojima se poštuje bit temeljnih prava i sloboda i koji ne premašuju ono što je nužno i primjereno u demokratskom društvu kako bi se zaštitio jedan od ciljeva navedenih u članku 23. stavku 1. GDPR-a. EDPB i EDPS smatraju da bi posebne pravne zahtjeve u pogledu razdoblja čuvanja podataka u skladu s lokalnim zakonima, vrstama podataka i razdobljima čuvanja trebalo izričito navesti u Prilogu I. odjeljku B.

4.3.2.2. Klauzula 1.6. – Sigurnost obrade

61. Slično kao u modulu 1., u klauzuli 1.6. točki (a) navodi se da, kako bi se osigurala sigurnost podataka u okviru prijenosa, stranke moraju razmotriti „šifriranje tijekom prijenosa i anonimizaciju ili

pseudonimizaciju, ako to ne sprečava ispunjenje svrhe obrade”. Kad je riječ o anonimizaciji, EDPB i EDPS podsjećaju da ako su osobni podaci anonimizirani, obveze iz GDPR-a više se ne primjenjuju.

62. Nadalje, klauzulom 1.6. točkom (d) predviđa se obveza uvoznika podataka da surađuje „u dobroj vjeri” i pomaže izvozniku podataka da ispuni svoje obveze iz GDPR-a. Izraz „u dobroj vjeri” ne upotrebljava se u drugim dijelovima standardnih ugovornih klauzula u kojima se spominje obveza suradnje te EDPB i EDPS ne vide potrebu za takvom specifikacijom koja bi u svakom slučaju nadilazila odredbe GDPR-a o tom pitanju. Stoga bi je trebalo izbrisati.

4.3.2.3. Klauzula 1.8. – Daljnji prijenosi

63. Klauzula 1.8. točka i. trebala bi biti dopunjena obvezom uvoznika podataka da izvozniku podataka na zahtjev dostavi kopiju zaštitnih mjera provedenih za definiranje daljnjih prijenosa trećoj strani. Ta je obveza bila uključena u standardne ugovorne klauzule iz 2010. za prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade. EDPB i EDPS ne vide razlog za izostavljanje te obveze iz nacrt standardnih ugovornih klauzula jer je osiguravanje tih zaštitnih mjera važan element obveze izvoznika podataka na temelju GDPR-a da osigura odgovornost u pogledu prijenosa koje provodi, uključujući daljnje prijenose.
64. Trebalo bi dodati i obvezu uvoznika podataka da ispitanicima na zahtjev dostavi kopiju tih zaštitnih mjera, kao što je slučaj s prijenosom od voditelja obrade do izvršitelja obrade iz standardnih ugovornih klauzula iz 2010. Kao što je spomenuto, EDPB i EDPS ne vide razlog za izostavljanje te obveze iz nacrt standardnih ugovornih klauzula. Osiguravanje takvih zaštitnih mjera ispitanicima pridonosi transparentnosti koja se zahtijeva u vezi s prijenosom njihovih podataka.

4.3.2.4. Klauzula 1.9. – Dokumentacija i usklađenost

65. **Klauzulom 1.9. točkom (c)** nacrt standardnih ugovornih klauzula predviđa se mogućnost da se izvoznik podataka, u svrhu provedbe revizija, osloni na neovisnog revizora kojeg je ovlastio uvoznik podataka. Ta odredba nije predviđena u članku 28. stavku 3. točki (h) GDPR-a i treba je uskladiti s tim člankom, kojim se propisuje da izvršitelj obrade mora omogućiti revizije, uključujući inspekcije, koje provodi voditelj obrade ili drugi revizor kojeg je ovlastio voditelj obrade te im mora pridonijeti²⁹. Izvršitelj obrade stoga bi mogao predložiti revizora, ali odluku o revizoru mora donijeti voditelj obrade u skladu s člankom 28. stavkom 3. točkom (h) GDPR-a. Pravo voditelja obrade na odabir revizora ne bi trebalo biti ograničeno od samog početka. U klauzuli 1.9. točki (d) navodi se i da izvoznik podataka snosi troškove neovisnog revizora ako ga je ovlastio te da uvoznik podataka, ako naloži reviziju, snosi troškove neovisnog revizora. Budući da pitanje raspodjele troškova između voditelja obrade i izvršitelja obrade nije uređeno GDPR-om, EDPB i EDPS stoga smatraju da bi svako upućivanje na troškove trebalo izbrisati iz te klauzule. Ista se primjedba primjenjuje na odgovarajuću odredbu u modulu 3.

²⁹ Kako trenutačno zahtijeva EDPB u kontekstu obvezujućih korporativnih pravila za izvršitelje obrade, vidjeti WP257 (koji je potvrdio EDPB) odjeljak 2.3.: „Bilo koji izvršitelj ili podizvršitelj obrade koji obrađuje osobne podatke u ime određenog voditelja obrade na zahtjev voditelja obrade prihvatit će da se objekti i oprema za obradu osobnih podataka podvrgnu reviziji aktivnosti obrade koje su povezane s tim voditeljem obrade. Te revizije provodi voditelj obrade ili inspekcijsko tijelo koje čine neovisni članovi koji imaju potrebne stručne kvalifikacije, koji su obvezni čuvati tajnu i koje izabire voditelj obrade, prema potrebi u dogovoru s nadzornim tijelom”, https://ec.europa.eu/newsroom/article29/document.cfm?action=display&doc_id=49726 https://ec.europa.eu/newsroom/article29/document.cfm?action=display&doc_id=49726.

4.3.3. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 3. (Prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade)

66. U skladu s klauzulom 1.1. uvoznik podataka dužan je obrađivati osobne podatke samo na temelju uputa voditelja obrade. Osim toga, člankom 28. stavkom 4. GDPR-a zahtijeva se da se, ako izvršitelj obrade angažira drugog (pod)izvršitelja obrade za obavljanje određenih aktivnosti obrade u ime voditelja obrade, tom drugom izvršitelju obrade nametnu „iste obveze za zaštitu podatka kao one koje su navedene u ugovoru ili drugom pravnom aktu između voditelja obrade i izvršitelja obrade”, kako je navedeno u članku 28. stavku 3. GDPR-a, na temelju ugovora ili drugog pravnog akta u skladu s pravom Unije ili pravom države članice. EDPB i EDPS smatraju da stranke i u tom scenariju moraju uzeti u obzir zahtjev iz članka 28. stavka 4. GDPR-a.

4.3.3.1. Klauzula 1.1. – Upute

67. Modul 3. odnosi se na prijenose od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade. U skladu s tim, korisnici bi prvotno mogli pretpostaviti da se ugovor na temelju članka 46. GDPR-a može sklopiti isključivo između izvršitelja obrade i njegovog (pod)izvršitelja samo ako se oslanja na modul 3. Međutim, klauzula 1.1. točka (a) odnosi se na Prilog I. odjeljak A i popis „stranaka” koji uključuje podatke o identitetu i kontaktu voditelja obrade te njegov potpis. EDPB i EDPS smatraju da Komisija treba pojasniti mora li voditelj obrade potpisati te klauzule, ili izvršitelj obrade i podizvršitelj obrade samo moraju navesti identitet voditelja obrade u Prilogu. U prvom slučaju trebalo bi pojasniti s kojim učinkom i koje bi se obveze iz modula 3. primjenjivale na voditelja obrade.

68. Nadalje, klauzulom 1.1. propisuje se da izvoznik podataka može dati daljnje upute za obradu podataka „unutar pravnog okvira ugovora sklopljenog s uvoznikom podataka tijekom cijelog trajanja ugovora”. Nije jasno ograničava li se upućivanjem na okvir ugovora na bilo koji način pravo voditelja obrade na davanje daljnjih uputa za obradu podataka, tim više što klauzula 7. nacrt standardnih ugovornih klauzula iz članka 28. ne sadržava takvo ograničenje. U klauzuli 7. jednostavno se navodi da „[n]aknadne upute može davati i voditelj obrade podataka tijekom cijelog trajanja obrade osobnih podataka”.

4.3.3.2. Klauzula 1.5. – Ograničenje pohrane i brisanje ili vraćanje podataka

69. Klauzulom 1.5. propisuje se da nakon prestanka pružanja usluga obrade uvoznik podataka briše sve osobne podatke obrađene u ime voditelja obrade (opcija 1.) ili izvozniku podataka vraća sve osobne podatke obrađene u njegovo ime i briše postojeće kopije (opcija 2.). EDPB i EDPS smatraju da je ta formulacija u suprotnosti s člankom 28. stavkom 3. točkom (g) GDPR-a, kojom se predviđa da se brisanje ili vraćanje provodi „po izboru voditelja”. U skladu s tim, klauzulom 1.5. trebalo bi predvidjeti navedeno brisanje ili vraćanje osobnih podataka prema izboru voditelja obrade. Nadalje, u opciji 2. trebalo bi dodati da bi se od uvoznika podataka trebalo zahtijevati da izvozniku podataka potvrdi brisanje postojećih kopija.

70. Osim toga, klauzulom 1.5. utvrđuje se da obveza uvoznika podataka da vrati ili izbriše osobne podatke ne ovisi ni o kojim zahtjevima „u skladu s lokalnim pravom” kojim se zabranjuje vraćanje ili uništavanje. Taj tekst proturječi članku 28. stavku 3. točki (g) GDPR-a. Uzimajući u obzir činjenicu da izvršitelj obrade podliježe zakonima trećih zemalja i prema tome može podlijezati zakonskoj obvezi (daljnjeg) čuvanja podataka (npr. u računovodstvene svrhe), EDPB i EDPS smatraju da bi Komisija u nacrtu standardnih ugovornih klauzula trebala razjasniti da bi se u okviru ove klauzule trebali uzeti u obzir samo zahtjevi lokalnih zakona kojima se poštuje bit temeljnih prava i sloboda i koji ne premašuju ono što je nužno i primjereno u demokratskom društvu kako bi se zaštitio jedan od ciljeva navedenih u članku 23. stavku 1. GDPR-a. Kao i u modulu 2., EDPB i EDPS smatraju da bi posebne pravne zahtjeve

u pogledu razdoblja čuvanja podataka u skladu s lokalnim zakonima, vrstama podataka i razdobljima čuvanja trebalo izričito navesti u Prilogu I. odjeljku B.

Nadalje, trebalo bi izbrisati izraz „u mjeri u kojoj je to moguće”. Kako bi se izbjeglo ponavljanje, EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da uputi na odjeljak 4.3.2.1.

4.3.3.3. Klauzula 1.5. – Sigurnost obrade i klauzula 1.6. – Posebne kategorije osobnih podataka

71. Kako bi se izbjeglo ponavljanje, EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da uputi na svoje napomene iz odjeljka 4.3.2.2.

4.3.4. Klauzula 1. – Mjere za zaštitu podataka, modul 4. (Prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade)

72. EDPB i EDPS prepoznaju da područje primjene modula 4. uključuje samo prijenose od izvršitelja obrade koji podliježe GDPR-u svojem voditelju obrade koji ne podliježe GDPR-u te isključuje prijenose od takvog izvršitelja obrade do bilo kojega drugog voditelja obrade, kako je objašnjeno u članku 1. stavku 1. i uvodnoj izjavi 16. nacрта odluke. Međutim, kako bi se izbjegli nesporazumi o području primjene tog modula, EDPB i EDPS preporučili bi kratko objašnjenje ograničenog područja primjene modula 4. u nacrtu standardnih ugovornih klauzula.
73. EDPB i EDPS pozdravili bi svako dodatno objašnjenje koje bi Europska komisija mogla uključiti u nacrt odluke kad je riječ o modulu 4. kako bi se bolje razumjelo objašnjenje koje se upotrebljava za utvrđivanje obveza koje su stranke dužne preuzeti ako primjenjuju modul 4.
74. Kako bi se obuhvatile sve potrebne odredbe članka 28. GDPR-a koje se izravno primjenjuju na izvršitelja obrade, modul 4. trebalo bi dopuniti kako slijedi:
75. Izvršitelj obrade trebao bi biti dužan osigurati da su se osobe ovlaštene za obradu osobnih podataka obvezale na poštovanje povjerljivosti ili da podliježu odgovarajućoj zakonskoj obvezi povjerljivosti (članak 28. stavak 3. točka (b) GDPR-a).
76. Tome modulu standardnih ugovornih klauzula trebalo bi dodati i klauzulu o obvezama obavješćivanja o povredi osobnih podataka koje izvršitelj obrade ima na temelju članka 33. stavka 2. GDPR-a.
77. Osim toga, modul bi trebalo dopuniti klauzulom o podobradi koju provodi izvršitelj obrade / izvoznik podataka jer je to izravna obveza izvršitelja obrade na temelju članka 28. stavaka 3. i 4. GDPR-a.
78. Štoviše, stranke se moraju obvezati na uzajamnu pomoć i potporu. Osim obveze koja je već utvrđena u modulu 4. klauzuli 5., to se odnosi i na obvezu izvršitelja obrade da obavijesti voditelja obrade o povredama osobnih podataka (članak 33. stavak 2. GDPR-a) koju bi trebalo izričito uključiti u sporazum.

4.3.5. Horizontalne napomene – klauzula 2. (Lokalni zakoni koji utječu na usklađenost s klauzulama) i klauzula 3. (Obveze uvoznika podataka u slučaju zahtjeva tijela javne vlasti za pristup)

4.3.5.1. Djelomično izuzeće od primjene na modul 4.

79. S obzirom na činjenicu da će se klauzule 2. i 3. primjenjivati na modul 4. „samo ako izvršitelj obrade iz EU-a kombinira osobne podatke primljene od voditelja obrade iz treće zemlje s osobnim podacima koje je prikupio izvršitelj obrade u EU-u”, EDPB i EDPS ističu da se u članku 3. stavku 1. GDPR-a ne navodi da se osobni podaci koje obrađuje izvršitelj obrade u EU-u (isto tako) prikupljaju u EU-u kako

bi se na njih primjenjivale obveze izvršitelja obrade. Stoga EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da razjasni zbog čega je to izuzeće uvedeno i dodatno procijeni je li opravdano.

80. Štoviše, EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da razjasni pojam „kombiniranja” osobnih podataka primljenih od voditelja obrade iz treće zemlje s osobnim podacima koje je izvršitelj obrade prikupio u EU-u i situacije u kojima će se ti podaci kombinirati jer takav pojam kombiniranja podataka nije predviđen GDPR-om.

4.3.5.2. Situacije obuhvaćene klauzulama 2. i 3.

81. Kad je riječ o situacijama obuhvaćenima klauzulama 2. i 3., EDPB i EDPS napominju da bi trebalo razjasniti područje primjene tih odredbi. Naime, nije potpuno jasno jesu li tim klauzulama obuhvaćene situacije u kojima bi se, u nedostatku zakonodavstva u trećoj zemlji koje utječe na usklađenost s obvezama uvoznika podataka, prakse koje utječu na takvu usklađenost i dalje trebale uzimati u obzir i procjenjivati ili čak obuhvaćaju li klauzule prakse koje odstupaju od onoga što je predviđeno pravnim okvirom treće zemlje. Na primjer, kad je riječ o pristupu javnih tijela u trećoj zemlji podacima, čak i ako to nije predviđeno primjenjivim pravnim okvirom, takav bi pristup bio moguć u praksi ili bi tijela mogla pristupiti podacima bez poštovanja pravnog okvira. Kako bi se te situacije izričito uzele u obzir, naslove tih klauzula trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti (posebno bi trebalo dopuniti naslov klauzule 2., u kojem se samo upućuje na zakone) te bi trebalo razjasniti tekst klauzula kako bi se te situacije jasnije uključile.

82. Osobito, čini se da se člankom 2. točkom (a) ne nameće nikakva posebna obveza u slučaju kada ne postoji zakon o pristupu javnih tijela osobnim podacima. U tom se pogledu podsjeća da je u Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama predviđeno da bi, u nedostatku javno dostupnog zakonodavstva, izvoznik podataka i dalje trebao razmotriti druge relevantne i objektivne čimbenike. Ta se preporuka temelji na tome da se iz nepostojanja zakona o pristupu javnih tijela osobnim podacima ne može opravdano zaključiti da se u praksi ne ostvaruje nikakav pristup.

83. Stoga EDPB i EDPS preporučuju dopunjavanje klauzula 2. i 3. kako bi se osigurale zaštitne mjere i u situacijama u kojima treća zemlja nema zakonodavstvo, ali u kojima takve prakse, koje bi tada bile u suprotnosti sa zahtjevima EU-a u pogledu zaštite podataka, postoje ili u kojima će se praksa razlikovati od odredbi pravnog okvira. Osobito bi u nacrtu standardnih ugovornih klauzula trebalo razjasniti da bi, u nedostatku zakonâ u trećoj zemlji koji se odnose na pristup javnih tijela osobnim podacima, stranke ipak trebale, na temelju svih dostupnih informacija, nastojati utvrditi sve prakse primjenjive na prenesene podatke zbog kojih uvoznik podataka ne može ispuniti svoje obveze.

4.3.5.3. Područje primjene klauzula 2. i 3.

84. Isto tako, kad je riječ o području primjene klauzula, EDPB i EDPS napominju da su neki elementi poput upućivanja na „nepostojanje zahtjevâ javnih tijela za otkrivanje koje je zaprimio uvoznik podataka” ili na „relevantno praktično iskustvo” u tom pogledu u klauzuli 2. točki (b), kao i upotreba sadašnjega glagolskog vremena u klauzuli 2. točki (e) u pogledu trenutka u kojem uvoznik podataka „podliježe” ili je postao podložan zakonima koji nisu u skladu sa zahtjevima iz stavka (a)” klauzule 2., izvor dvosmislenosti. Naime, ti elementi mogu stvoriti dojam da se podaci i dalje mogu prenositi, čak i kada je prethodna procjena pravnog okvira treće zemlje uvoznika pokazala da zakonodavstvo treće zemlje nije u skladu sa zahtjevima EU-a u pogledu razine zaštite osobnih podataka i da se ne mogu uvesti učinkovite dodatne mjere. Stoga EDPB i EDPS preporučuju da se razjasni da će se te klauzule primjenjivati samo u situacijama u kojima je u trenutku sklapanja ugovora procijenjeno da se relevantnim zakonima treće zemlje osigurava razina zaštite koja je u osnovi istovjetna onoj zajamčenoj u EU-u, ili u kojima su uspostavljene učinkovite dodatne mjere za ispravljanje mogućih nedostataka utvrđenih u takvom zakonodavstvu i/ili praksama i za osiguravanje djelotvorne primjene zaštitnih mjera sadržanih u nacrtu standardnih ugovornih klauzula, kako bi se uvozniku podataka omogućilo da

ispuni svoje obveze, ili u kojima treća zemlja nema nikakav zakon u području relevantnom za prenesene podatke.

85. Drugim riječima, mehanizmi predviđeni tim klauzulama aktivirat će se samo u sljedećim slučajevima:
- treća zemlja neće imati zakonodavstvo, ali će se otkriti praksa koja nije u skladu sa zahtjevima EU-a
 - promijenit će se zakon u trećoj zemlji i time pravnim okvirom treće zemlje uvoznika više neće biti osigurana u osnovi istovjetna razina zaštite podataka, što će zahtijevati obustavu prijenosa koji se obavlja na temelju standardnih ugovornih klauzula ili
 - provedba zakona razlikovat će se u praksi i više neće osiguravati razinu zaštite koja je u osnovi istovjetna onoj zajamčenoj u EU-u.

4.3.6. Klauzula 2. – Lokalni zakoni koji utječu na usklađenost s klauzulama

4.3.6.1. Objektivna procjena zakonodavstva treće zemlje

86. EDPB i EDPS ističu da bi se procjena o tome postoji li nešto u zakonodavstvu ili praksi treće zemlje odredišta, zbog čega uvoznik podataka ne može ispuniti svoje obveze iz nacrt standardnih ugovornih klauzula u kontekstu konkretnog prijenosa, trebala temeljiti na objektivnim čimbenicima, bez obzira na vjerojatnost pristupa osobnim podacima. Kako je istaknuto u Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama (posebno stavcima 33. i 42.)³⁰, ta procjena ovisi o okolnostima prijenosa, a osobito o sljedećim objektivnim čimbenicima:
- svrhe za koje se podaci prenose i obrađuju (npr. stavljanje na tržište, ljudski resursi, pohrana, informatička podrška, klinička ispitivanja)
 - vrste subjekata uključenih u obradu (javni/privatni, voditelj obrade / izvršitelj obrade)
 - sektor u kojem se obavlja prijenos (npr. tehnologija za oglašavanje, telekomunikacije, financije itd.)
 - kategorije prenesenih osobnih podataka (npr. osobni podaci koji se odnose na djecu mogu biti obuhvaćeni područjem primjene posebnog zakonodavstva u trećoj zemlji)
 - hoće li se podaci pohraniti u trećoj zemlji ili postoji li samo daljinski pristup podacima pohranjenima unutar EU-a/EGP-a
 - format podataka koji se prenose (tj. u običnom tekstu / pseudonimizirani ili šifrirani)
 - mogućnost daljnjeg prijenosa podataka iz treće zemlje u drugu treću zemlju.
87. U tom pogledu EDPB i EDPS podsjećaju i na to da se Sud EU-a u presudi Schrems II nije pozvao ni na jedan subjektivan čimbenik kao što je, na primjer, vjerojatnost pristupa. Činjenica da su podaci obuhvaćeni područjem primjene zakonodavstva treće zemlje kojim se javnim tijelima omogućuje

³⁰ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasures_transfer_tools_hr.pdf

pristup podacima bez posebnih temeljnih jamstava (kako je navedeno u Preporukama EDPB-a 02/2020 o europskim temeljnim jamstvima za mjere nadzora³¹) sama bi po sebi značila da će se takav pristup možda ostvariti, bez potrebe za oslanjanjem na praktično iskustvo u tom pogledu ili bez zahtjeva javnih tijela za otkrivanje koje je zaprimio uvoznik podataka. Tekst klauzule 2. točke (b) podtočke i. u sadašnjem obliku stoga se može pogrešno shvatiti jer bi se mogao tumačiti kao da se njime dopušta izvoz podataka ako uvoznik podataka još nije zaprimio nikakav nalog za otkrivanje osobnih podataka, čak i ako podliježe lokalnim zakonima kojima se dopuštaju takvi nalozi. Moglo bi se shvatiti i da se dopušta nastavak prijenosa ako uvozniku podataka jednostavno nije dopušteno da o tome obavijesti izvoznika podataka zbog zabrane davanja informacija. Nadalje, procjena takvih subjektivnih čimbenika (vjerojatnost pristupa) pokazala bi se vrlo teškom i gotovo neprovjerljivom u praksi.

88. Stoga EDPB i EDPS preporučuju:

- brisanje upućivanja na „sadržaj i trajanje ugovora”, „veličinu i pravilnost prijenosa”, „broj uključenih sudionika i korištene kanale prijenosa”, „bilo kakvo relevantno praktično iskustvo u prethodnim slučajevima ili izostanak zahtjeva javnih tijela za otkrivanje koje je zaprimio uvoznik podataka”
- osiguravanje potpune usklađenosti između klauzule 2. točke (b) podtočke i. i Preporuka EDPB-a o dodatnim mjerama
- odgovarajuću izmjenu klauzule 2. točke (b) podtočke ii.

4.3.6.2. Novi prilog koji treba dodati nacrtu standardnih ugovornih klauzula

89. Kako bi se izbjeglo da se stranke samo dogovore o dokumentiranju prethodno navedene procjene, a da to ne učine u praksi, EDPB i EDPS preporučuju da se nacrtu standardnih ugovornih klauzula doda prilog kojim bi se od stranaka zahtijevalo da prije potpisivanja ugovora dokumentiraju tu procjenu na temelju klauzule 2. (tj. procjena zakonodavstva i praksi treće zemlje s obzirom na okolnosti prijenosa). Time bi se pridonijelo pravilnoj upotrebi nacrtu standardnih ugovornih klauzula jer bi se izričitim prilogom uvoznicima i izvoznicima podataka ukazalo na potrebu za tom procjenom.

4.3.6.3. Savjetovanje s nadzornim tijelom o dodatnim mjerama

90. U klauzuli 2. točki (f) nacrtu standardnih ugovornih klauzula predviđa se savjetovanje s nadležnim nadzornim tijelom. Kako je istaknuto u Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama, „[k]ada namjeravate uspostaviti dodatne mjere uz standardne ugovorne klauzule, ne morate tražiti ovlaštenje nadležnog nadzornog tijela da biste dodali takve klauzule ili dodatne zaštitne mjere pod uvjetom da utvrđene dodatne mjere izravno ili neizravno ne proturječe standardnim ugovornim klauzulama i da su dostatne da bi se osiguralo da razina zaštite zajamčena Općom uredbom nije narušena.”³²

91. Naime, izvoznik podataka dužan je, uz pomoć uvoznika podataka, identificirati te mjere. To je u skladu s načelom odgovornosti iz članka 5. stavka 2. GDPR-a kojim se od voditelja obrade zahtijeva da budu odgovorni za i mogu dokazati usklađenost s načelima GDPR-a koja se odnose na obradu osobnih

³¹ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_recommendations_202002_europeanessentialguaranteessurveillance_hr.pdf

³² https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasuresstransferstools_hr.pdf, stavak 56.

podataka. To je istaknuo Sud EU-a u presudi Schrems II³³te je na to podsjetio u Preporukama EDPB-a o dodatnim mjerama³⁴.

92. Osim toga, EDPB i EDPS ističu da u GDPR-u ne postoji izričita pravna osnova prema kojoj bi nadzorna tijela morala osigurati takvu vrstu savjetovanja.

4.3.6.4. Obavijest nadzornim tijelima o namjeri izvoznika podataka da nastave s prijenosima iako nisu pronađene dodatne mjere

93. EDPB i EDPS podsjećaju na to da je u prethodnim standardnim ugovornim klauzulama izvoznik podataka morao „proslijediti” obavijest uvoznika podataka o nemogućnosti poštovanja standardnih ugovornih klauzula nadzornom tijelu ako „unatoč navedenoj obavijesti odluči nastaviti s prijenosom ili ukinuti njegovu obustavu”. Tu obvezu, koju je Sud EU-a razmotrio u presudi Schrems II, točki 145., trebalo bi zadržati u nacrtu standardnih ugovornih klauzula.
94. U skladu s odredbama sadržanima u standardnim ugovornim klauzulama iz 2010.³⁵, kako ih je razmotrio Sud EU-a, obavijest bi trebalo predvidjeti samo ako izvoznik podataka namjerava nastaviti s prijenosom u nedostatku učinkovitih dodatnih mjera. Taj se slučaj još ne odražava u nacrtu standardnih ugovornih klauzula, iako je doista riječ o situaciji u kojoj bi nadzorno tijelo moglo imati ulogu te intervenirati u okviru svojih ovlasti za obustavu ili zabranu prijenosa podataka u slučajevima u kojima smatra da se ne može osigurati u osnovi istovjetna razina zaštite u skladu s presudom Schrems II³⁶.
95. Osim toga, u tekstu klauzule 2. točke (f) trebalo bi jasno navesti da takva obavijest ni na koji način neće predstavljati odobrenje za nastavak prijenosa u nedostatku odgovarajućih dodatnih mjera na temelju nacрта standardnih ugovornih klauzula. EDPB i EDPS stoga pozivaju Komisiju da razjasni tu točku.

4.3.7. Klauzula 3. – Obveze uvoznika podataka u slučaju zahtjevâ tijela javne vlasti za pristup

96. EDPB i EDPS preporučuju da se razjasni da su zahtjevi za pristup sudova i drugih javnih tijela treće zemlje obuhvaćeni područjem primjene te odredbe. To bi se, na primjer, moglo postići izmjenom naslova te klauzule.

4.3.7.1. Klauzula 3.1. – Obavješćivanje

97. U skladu s klauzulom 3.1., EDPB i EDPS naglašavaju da bi trebalo razjasniti da će obavješćivanje koje je predvidio uvoznik podataka prethoditi slanju odgovora na zahtjev javnih tijela trećih zemalja za pristup kako bi se izvozniku podataka omogućilo da prema potrebi poduzme odgovarajuće daljnje korake.

³³ Presuda Suda (veliko vijeće) od 16. srpnja 2020., Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Limited i Maximillian Schrems, predmet C-311/18, točka 134.

³⁴ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasuresrestransferstools_hr.pdf, stavak 5.

³⁵ 2010/87/EU: Odluka Komisije od 5. veljače 2010. o standardnim ugovornim klauzulama za prijenos osobnih podataka obrađivačima u trećim zemljama u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 39, 12.2.2010., str. 5.–18.; Prilog – klauzula 4. točka (g).

³⁶ Presuda Suda (veliko vijeće) od 16. srpnja 2020., Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Limited i Maximillian Schrems, predmet C-311/18, točke 113. i 121.

4.3.7.2. Klauzula 3.2. – Preispitivanje zakonitosti i smanjenje količine podataka

98. EDPB i EDPS shvaćaju da je područje primjene klauzule 3.2. ograničeno na situacije u kojima zahtjevi za pristup koje zaprimi uvoznik podataka nisu u skladu sa zakonodavstvom treće zemlje, uključujući njegove obveze koje proizlaze iz međunarodnog prava i pravila kojima se uređuju situacije u kojima se zakoni sukobljavaju. EDPB i EDPS stoga preporučuju da se ta klauzula razjasni kako bi se osiguralo da je izvoznici podataka ne shvate pogrešno. Tom se klauzulom želi osigurati samo da se zakonodavstvo treće zemlje koje je već usklađeno sa zahtjevima prava EU-a pravilno primjenjuje u toj trećoj zemlji. Stoga ta klauzula sama po sebi neće dovesti do osporavanja zakonitosti zahtjeva za otkrivanje podataka u odnosu na zahtjeve EU-a u pogledu zaštite podataka, osim ako se zakonodavstvom treće zemlje izričito predviđa mogućnost pozivanja na zakonodavstvo druge zemlje.

4.3.8. Klauzula 5. – Prava ispitanika, modul 1. (Prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade)

) **Klauzula 5. točka (a)**

99. U skladu s tim podstavkom, uvoznik podataka odgovoran je za obradu zahtjeva ispitanika za ostvarivanje njihovih prava. Moguće poteškoće mogu nastati u praksi zbog toga što se uvoznik podataka nalazi izvan EU-a. Zbog toga EDPB i EDPS dijele mišljenje da bi ta klauzula trebala biti usklađenija s postojećim zahtjevima iz standardnih ugovornih klauzula iz 2004., tj. izvoznik podataka zadužen je za odgovaranje na upite ispitanika, osim ako su se stranke dogovorile drukčije³⁷. Osim toga, stranke bi se trebale obvezati na uzajamnu pomoć i suradnju pri obradi zahtjeva ispitanika.
100. Osim toga, EDPB i EDPS smatraju da bi obvezu uvoznika podataka u pogledu pružanja informacija ispitanicima na zahtjev trebalo jasno uključiti u nacrt standardnih ugovornih klauzula i potpuno uskladiti sa zahtjevima iz članka 12. stavka 1. i članka 15. GDPR-a.

) **Klauzula 5. točka (b)**

101. Prema mišljenju EDPB-a i EDPS-a, ispitanici bi trebali imati pravo na pristup, na zahtjev, većem broju informacija od onih trenutačno navedenih u klauzuli 5. točki (b) podtočki i., konkretno:
- točnijim informacijama o daljnjim prijenosima, među ostalim za podizvršitelje obrade, tj. pristup punom imenu i podacima za kontakt svih primatelja podataka koji se na njih odnose³⁸. To bi se moglo postići tako da se u Prilogu III. nacrtu standardnih ugovornih klauzula od stranaka zahtijeva da dostave takve informacije ili da ih na zahtjev dostave ispitanicima
 - u skladu s člankom 15. stavkom 1. točkom (d) GDPR-a, točnim informacijama o predviđenom razdoblju u kojemu će osobni podaci biti pohranjeni, ako je to moguće, ili, ako to nije moguće, o kriterijima upotrijebljenima za određivanje tog razdoblja. To bi se moglo postići tako da se od stranaka zahtijeva da dostave te informacije u Prilogu I. nacrtu standardnih ugovornih klauzula. Pružanjem takvih informacija u Prilogu I. također bi se moglo razjasniti strankama da trebaju zapravo utvrditi i uvesti razdoblja zadržavanja i

³⁷ Vidjeti klauzulu 1. točku (d) i klauzulu II. točku (e) u standardnim ugovornim klauzulama iz 2004.

³⁸ Vidjeti presudu Suda (treće vijeće) od 7. svibnja 2009., *College van burgemeester en wethouders van Rotterdam protiv M. E. E. Rijkeboer*, C-553/07, točke 49. i 54.

- u skladu s člankom 15. stavkom 1. točkom (g) GDPR-a, svim dostupnim informacijama o izvoru prikupljanja ako se osobni podaci ne prikupljaju izravno od ispitanika.

102. Modul 1. trebao bi uključivati obvezu uvoznika podataka da obavijesti ispitanike o njihovim pravima da zatraže ispravljanje ili brisanje svojih osobnih podataka te o njihovim pravima da zatraže ograničenje obrade svojih osobnih podataka ili da na nju ulože prigovor, čime bi se ta klauzula uskladila s člankom 15. stavkom 1. točkom (e) GDPR-a. Tim bi se informacijama dopunile informacije o pravu na podnošenje pritužbe nadležnom nadzornom tijelu, kako je trenutačno navedeno u klauzuli 5. točki (b) podtočki i. Općenito, EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da uvede obvezu za uvoznika podataka da omogućiti ispitanicima ostvarivanje svojeg prava da zatraže ograničenje obrade svojih podataka.

103. Kad je riječ o klauzuli 5. točki (b) podtočki iii. o brisanju osobnih podataka ispitanika, EDPB i EDPS smatraju da bi takva obveza trebala potpuno odražavati zahtjeve iz članka 17. stavka 1. GDPR-a.

) **Klauzula 5. točka (c)**

104. EDPB i EDPS smatraju da nije opravdano ograničiti pravo na prigovor na slučajeve izravnog marketinga i da bi trebalo proširiti područje primjene prava na prigovor, osobito u slučajevima u kojima je pravo na prigovor ponajprije ostvarivo prema izvozniku podataka.

) **Klauzula 5. točka (d)**

105. EDPB i EDPS smatraju da bi tekst klauzule 5. točke (d) trebalo revidirati tako da u načelu odražava zabranu automatiziranog donošenja odluka iz članka 22. GDPR-a te bi trebalo utvrditi uvjete za odstupanja od takve zabrane. U klauzuli 5. točki (d) trebalo bi razjasniti i da su obveze uvoznika podataka u pogledu provedbe odgovarajućih zaštitnih mjera i pružanja informacija ispitanicima o predviđenoj automatiziranoj odluci kumulativne.

106. Osim toga, u skladu s člankom 22. i člankom 15. stavkom 1. točkom (h) GDPR-a, u klauzuli 5. točki (d) trebalo bi zahtijevati da informacije koje se pružaju ispitanicima uključuju važnost i predviđene posljedice za ispitanike.

) **Klauzula 5. točka (f)**

107. Iako EDPB i EDPS priznaju da mogu postojati okolnosti kojima se opravdava da uvoznik podataka može odbiti zahtjev ispitanika, u nacrtu standardnih ugovornih klauzula trebalo bi jasno navesti da bi se u skladu s tom klauzulom trebali uzeti u obzir samo zahtjevi lokalnih zakona kojima se poštuje bit temeljnih prava i sloboda i koji ne premašuju ono što je nužno i primjereno u demokratskom društvu kako bi se zaštitio jedan od ciljeva navedenih u članku 23. stavku 1. GDPR-a.

) **Klauzula 5. točka (g)**

108. Kako bi ispitanici mogli potpuno ostvariti svoja prava, EDPB i EDPS smatraju da bi obvezu obavješćivanja ispitanika o tome da uvoznik podataka namjerava odbiti njihove zahtjeve trebalo uskladiti s člankom 12. stavkom 4. GDPR-a te bi se stoga obavijest trebala uputiti bez odgode, a najkasnije u roku od jednog mjeseca od primitka zahtjeva.

4.3.9. Klauzula 5. – Prava ispitanika, modul 2. (Prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade) i modul 3. (Prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade)

109. Klauzula 5. u modulu 2. i klauzula 5. u modulu 3. sadržavaju iste zahtjeve te se stoga razmatraju zajedno u ovom Zajedničkom mišljenju.

110. EDPB i EDPS dijele mišljenje da bi u klauzuli 5. točki (a) trebalo:

- dodatno navesti da se odgovori ispitanicima daju u skladu s uputama voditelja obrade (npr. o sadržaju odgovora) kako je navedeno u prilogu nacrtu standardnih ugovornih klauzula
- dodatno navesti da bi područje primjene obveze uvoznika podataka koja se odnosi na ostvarivanje prava ispitanika u ime voditelja obrade trebalo opisati i jasno navesti u prilogu nacrtu standardnih ugovornih klauzula.

4.3.10. Klauzula 5. – Prava ispitanika – modul 4. (Prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade)

111. EDPB i EDPS pozdravili bi pojašnjenje Europske komisije o mogućim praktičnim posljedicama koje proizlaze iz obveze stranaka da si uzajamno pomažu u postupanju sa zahtjevima ispitanika podnesenima na temelju primjenjivog prava uvoznika podataka.
112. EDPB i EDPS pozdravili bi dodatno pojašnjenje situacija koje se žele obuhvatiti obvezom stranaka da si uzajamno pomažu u postupanju sa zahtjevima ispitanika.
113. Nadalje, nejasno je na što se odnosi dio klauzule 5. u kojem se upućuje na pomoć „za obradu podataka koju provodi izvoznik podataka u EU-u u skladu s GDPR-om”. Ako je namjera, na primjer, obuhvatiti pomoć povezanu sa sigurnosnim obvezama, Komisija bi to trebala razjasniti u nacrtu standardnih ugovornih klauzula.

4.3.11. Klauzula 6. – Pravna zaštita

114. EDPB i EDPS pozdravili bi u nacrtu standardnih ugovornih klauzula pojašnjenje o tome treba li u svim skupovima klauzula omogućiti ispitanicima da pred neovisnim tijelom za rješavanje sporova zatraže besplatnu pravnu zaštitu. Iako bi bilo jasno da bi ta mogućnost mogla pomoći u osiguravanju učinkovite provedbe u slučaju prijenosa od voditelja obrade do voditelja obrade, EDPB i EDPS pozdravili bi dodatno pojašnjenje o tome kako će se taj mehanizam primjenjivati u modulima 2., 3. i 4. Na primjer, trebalo bi razjasniti u kojoj bi se mjeri taj mehanizam primjenjivao u odnosu na konkretne i izravne obveze izvršitelja i voditelja obrade u modulu 4.
115. Kad je riječ o klauzulama o pravnoj zaštiti predviđenima u modulima 1., 2. i 3. (klauzula 6. točka (b)), EDPB i EDPS smatraju da bi trebalo razjasniti da uvoznik podataka mora prihvatiti pravo ispitanika (koji se poziva na svoja prava kao treće strane) da izravno podnese pritužbu nadzornom tijelu EGP-a i/ili podnese tužbeni zahtjev sudu EGP-a bez potrebe da prethodno zatraži sporazumno rješenje spora. Zapravo, kako bi se osigurala ista razina zaštite predviđena člancima 77. i 79. GDPR-a, takvu vrstu mehanizama (npr. interni mehanizmi za rješavanje pritužbi koje je uspostavio uvoznik podataka) trebalo bi poticati kako bi se olakšalo ostvarivanje prava treće strane, ali ih se ne bi trebalo smatrati preduvjetom za podnošenje pritužbe nadzornom tijelu ili sudu.
116. Osim toga, člankom 77. stavkom 1. GDPR-a predviđa se da ispitanici moraju moći odabrati hoće li podnijeti tužbeni zahtjev nadzornom tijelu svojega uobičajenog boravišta, mjesta rada ili mjesta navodnog kršenja. S tog stajališta, EDPB i EDPS smatraju da je važno na odgovarajući način izmijeniti klauzulu 6. točku (b) podtočku i. jer se čini da se nacrt standardnih ugovornih klauzula odnosi samo na nadzorno tijelo koje je odgovorno osigurati da izvoznik podataka poštuje GDPR u pogledu prijenosa podataka.
117. EDPB i EDPS pozivaju da se pojasni nepostojanje odredbe o pravnoj zaštiti u modulu 4. Uzimajući u obzir obveze koje su trenutačno sadržane u modulu 4. klauzuli 5. u pogledu „obrade podataka koju provodi izvoznik podataka u EU-u, u skladu s GDPR-om”, EDPB i EDPS žele znati kako će se u takvim slučajevima priznati pravo ispitanika na pravnu zaštitu.

4.3.12. Klauzula 7. – Odgovornost, modul 1. (Prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade) i modul 4. (Prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade)

118. Kad je riječ o modulima 1. i 4. klauzuli 7., EDPB i EDPS navode da bi se solidarna i pojedinačna odgovornost prema ispitaniku aktivirala samo ako postoji zajednička odgovornost. Drugim riječima, sustav odgovornosti predviđen u nacrtu standardnih ugovornih klauzula ne uključuje potpunu solidarnu i pojedinačnu odgovornost gdje bi svaka stranka bila odgovorna za štetu koju je prouzročila samo druga stranka.
119. U tom kontekstu, EDPB i EDPS željeli bi podsjetiti da bi nacrt standardnih ugovornih klauzula trebao sadržavati učinkovite mehanizme kojima se u praksi omogućuje osiguravanje usklađenosti s razinom zaštite propisanom pravom EU-a³⁹. Međutim, kad je riječ o izvršenju presude protiv trgovačkog društva koje nije iz EU-a, ispitaniku bi moglo biti teško podnijeti tužbu protiv takvog društva. Postojeći skupovi standardnih ugovornih klauzula pružaju veću zaštitu u odnosu na nacrt standardnih ugovornih klauzula pa EDPB i EDPS smatraju da bi u tom pogledu trebalo povećati zaštitu ispitanika.
120. U tom kontekstu, EDPB i EDPS pozivaju na izmjenu klauzule 7. u skladu s prethodno navedenim razmatranjima.

4.3.13. Klauzula 7. – Odgovornost, modul 2. (Prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade) i modul 3. (Prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade)

121. U modulima 2. i 3. klauzuli 7. točkama (c) i (d) predviđeno je da ispitanik ima pravo na naknadu štete od uvoznika podataka (c) ili izvoznika podataka (d) za svaku materijalnu ili nematerijalnu štetu koju je prouzročio uvoznik podataka.
122. Kako bi se izbjegla sumnja, Komisija bi u nacrtu standardnih ugovornih klauzula trebala razjasniti da su te mogućnosti kumulativne i da ispitanik ima mogućnost dobiti naknadu od uvoznika ili izvoznika podataka za svaku materijalnu ili nematerijalnu štetu koju je prouzročio uvoznik podataka. Drugim riječima, mogućnost da se izvoznika podataka pozove na odgovornost za bilo kakvu materijalnu ili nematerijalnu štetu koju je prouzročio uvoznik podataka ne bi trebala biti uvjetovana postupkom protiv uvoznika podataka.

4.3.14. Klauzula 9. – Nadzor

123. U klauzuli 9. zahtijeva se da se navede nadzorno tijelo koje je nadležno za izvoznika podataka u svrhu usklađivanja s nacrtom standardnih ugovornih klauzula, ali se ne predviđa slučaj u kojem može biti nekoliko nadležnih nadzornih tijela ako postoji nekoliko izvoznika podataka kao stranaka nacrta standardnih ugovornih klauzula (što je mogućnost koju nudi nacrt standardnih ugovornih klauzula). EDPB i EDPS predložili bi pojašnjenje tog aspekta upućivanjem na mogućnost da bi više od jednoga nadzornog tijela EGP-a moglo biti nadležno ako su uključeni različiti izvoznici podataka i da će, u tom konkretnom slučaju, svako nadzorno tijelo koje je odgovorno za osiguravanje usklađenosti izvoznika podataka biti nadležno za konkretan prijenos koji se obavlja na njegovu državnom području. Radi jasnoće i razumljivosti od stranaka bi trebalo zatražiti da u prilogima odrede nadležna nadzorna tijela.

³⁹ Na primjer, člankom 47. stavkom 2. točkom (f) GDPR-a zahtijeva se da se u obvezujućim korporativnim pravilima, među ostalim, mora navesti „da voditelj obrade ili izvršitelj obrade s poslovnim nastanom na državnom području države članice prihvati odgovornost za sva kršenja obvezujućih korporativnih pravila bilo kojeg zainteresiranog člana bez poslovnog nastana u Uniji”.

4.4. Odjeljak III. – Završne odredbe

4.4.1. Klauzula 1. – Neusklađenost s klauzulama i prestanak

124. U klauzuli 1. točki (d) predviđa se iznimka od obveze vraćanja ili uništavanja podataka prije prestanka ugovora ako je lokalnim pravom koje se primjenjuje na uvoznika podataka zabranjeno takvo vraćanje ili uništavanje. EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da podsjeti na to da bi se obveze uvoznika podataka iz odjeljka II. klauzule 5. primjenjivale i u slučaju iz odjeljka III. klauzule 1. točke (d). EDPB i EDPS smatraju da bi Komisija u nacrtu standardnih ugovornih klauzula trebala razjasniti da bi se u okviru te klauzule trebali uzeti u obzir samo zahtjevi lokalnih zakona kojima se poštuje bit temeljnih prava i sloboda te koji ne premašuju ono što je nužno i primjereno u demokratskom društvu kako bi se zaštitio jedan od ciljeva navedenih u članku 23. stavku 1. GDPR-a.
125. Nadalje, EDPB i EDPS napominju da je u klauzuli 1. točki (d) predviđeno da bi uvoznik podataka trebao jamčiti da će „u mjeri u kojoj je to moguće” osigurati razinu zaštite koja se zahtijeva tim klauzulama.
126. U tom pogledu EDPB i EDPS podsjećaju na to da bi uvijek trebalo osigurati razinu zaštite koja se zahtijeva nacrtom standardnih ugovornih klauzula. Stoga EDPB i EDPS pozivaju Komisiju da ukloni upućivanje na „u mjeri u kojoj je to moguće”.

4.5. Prilozi

127. EDPB i EDPS napominju da se nacrtom standardnih ugovornih klauzula može koristiti više stranaka kao višestranim sporazumom kao izvoznici podataka i/ili kao uvoznici podataka. Kako bi se izbjegao rizik nejasnih uloga i odgovornosti, važno je strankama u nacrtu standardnih ugovornih klauzula jasno navesti kako na odgovarajući način ispuniti prilog. To je tim više potrebno zbog modularnog pristupa kojim se omogućuje da se u jedan višestrani sporazum uključe klauzule koje obuhvaćaju do četiri scenarija (prijenos od voditelja obrade do voditelja obrade, prijenos od voditelja obrade do izvršitelja obrade, prijenos od izvršitelja obrade do izvršitelja obrade i prijenos od izvršitelja obrade do voditelja obrade) te, po mogućnosti, velik broj prijenosa od kojih se svaki može obaviti između različitih izvoznika i/ili uvoznika podataka. EDPB i EDPS stoga smatraju da je iznimno važno da se ugovorom koji će biti potpisan u praksi, uključujući njegove priloge, potpuno jasno razgraniče uloge i odgovornosti svake od stranaka (izvoznik podataka – voditelj obrade, izvoznik podataka – izvršitelj obrade, uvoznik podataka – voditelj obrade, uvoznik podataka – izvršitelj obrade) u svakom odnosu i s obzirom na svaki prijenos ili skup obuhvaćenih prijenosa.
128. Zbog toga bi prilog ugovoru trebao biti precizan kako bi bilo moguće u bilo kojem trenutku utvrditi tko preuzima kakvu ulogu u konkretnom prijenosu ili skupu prijenosa osobnih podataka. EDPB i EDPS stoga predlažu da se razjasni da bi **svaki prijenos ili skup prijenosa**, tj. svaki prijenos ili skup prijenosa obavljen za jednu ili više određenih i definiranih svrha, trebalo zasebno opisati na temelju njihove svrhe, vrste prenesenih osobnih podataka, kategorije ispitanika, vrste obrade i stranaka koje sudjeluju u prijenosu (uvoznici podataka i izvoznici podataka) te uloge dotičnih stranaka (voditelji ili izvršitelji obrade). Stoga će u pravilu za svaki prijenos ili skup prijenosa uvijek biti potreban zaseban prilog, koji bi trebao sadržavati dijelove od I. do VI. Takav zaseban prilog koji se zahtijeva za svaki prijenos ili skup prijenosa trebali bi potpisati samo oni izvoznici i uvoznici podataka koji obavljaju odgovarajući prijenos. Istodobno bi svaki izvoznik i uvoznik podataka koji potpisuje odgovarajući prilog pri potpisivanju priloga koji se odnosi na dotični prijenos ili dotični skup prijenosa trebao navesti svoju ulogu u tom prijenosu ili skupu prijenosa (voditelj ili izvršitelj obrade) kako bi se izbjegle bilo kakve nejasnoće.
129. Zbog toga, u slučaju višestranog sporazuma koji se odnosi na nekoliko prijenosa i/ili stranaka, uvijek bi trebalo biti jasno koji se prilog (koji obuhvaća dijelove od I. do VI.) primjenjuje na koji konkretan prijenos ili skup prijenosa, tko su izvoznici i uvoznici podataka uključeni u taj prijenos ili skup prijenosa te koju ulogu (voditelj ili izvršitelj obrade) preuzima dotični izvoznik ili uvoznik podataka u tom

prijenosu ili skupu prijenosa. Za tu svrhu EDPB i EDPS predlažu da se u dio „Prilog” nacrt standardnih ugovornih klauzula uključi tekst s uputama za stranke o odgovarajućoj upotrebi i potpisivanju priloga, posebno ako se nacrt standardnih ugovornih klauzula upotrebljava kao višestrani sporazum. EDPB i EDPS dostavili su odgovarajuće prijedloge teksta u tehničkom prilogu ovom Zajedničkom mišljenju.

130. Stoga se prilog koji sadržava samo opće informacije i koji se primjenjuje na različite prijenose ne bi trebao smatrati potpunim. Kako bi se izbjegle nejasnoće, prilog bi trebale potpisati samo stranke koje učinkovito provode konkretnu obradu, uključujući stranke koje pristupaju klauzulama na temelju odjeljka I. klauzule 6.
131. Drugi problem na koji se u praksi naišlo jest da se prilozi standardnim ugovornim klauzulama o tehničkim i organizacijskim mjerama često popunjavaju vrlo općenito jer bi trebali biti prikladni za cijeli niz različitih radnji prijenosa i obrade, pri čemu se ne navodi precizno koje se tehničke i organizacijske mjere primjenjuju na koje prijenose obuhvaćene standardnim ugovornim klauzulama. Stoga EDPB i EDPS predlažu da se u nacrtu standardnih ugovornih klauzula (dio III. Priloga koji su predložili EDPB i EDPS) izričito istakne da bi trebalo navesti samo one posebne tehničke i organizacijske mjere koje će se primijeniti na dotični prijenos / skup prijenosa, a tehničke i organizacijske mjere koje će se primjenjivati samo na druge prijenose / kategorije prijenosa obuhvaćene istim višestranim sporazumom trebalo bi navesti samo u prilogu koji se odnosi na te prijenose za njihov dio.
132. Kad je riječ o odnosima između voditelja i izvršitelja obrade, EDPB i EDPS napominju da u praksi katkad postoje nejasnoće u pogledu zahtjeva koji se odnose na podizvršitelje obrade. Na zahtjeve utvrđene u nacrtu standardnih ugovornih klauzula za uključivanje svakog podizvršitelja obrade trebalo bi posebno podsjetiti i navesti ih u dijelu V. Priloga. Nadalje, EDPB i EDPS predložili bi da se (kao dio V. Priloga kako je predloženo) navede popis predviđenih podizvršitelja obrade (uključujući za svakoga njihovu lokaciju, radnje obrade i vrstu zaštitnih mjera koje su proveli) kako bi voditelj obrade mogao odobriti upotrebu predviđenih podizvršitelja obrade kako je propisano člankom 28. stavkom 2. GDPR-a. Štoviše, bilo bi korisno umetnuti rečenicu da je voditelj obrade odobrio angažiranje podizvršitelja obrade navedenih na tom popisu.

Za Europskog nadzornika za zaštitu podataka

Europski nadzornik za zaštitu podataka

(Wojciech Wiewiorowski)

Za Europski odbor za zaštitu podataka

Predsjednica

(Andrea Jelinek)